

สัตว์การเมือง

รชอนันต์ สมทวณิช เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์ และ แสง วรณมงคลมาศ, บรรณาธิการ
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๕. ๓๑๗ หน้า.

ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องรวมกันอยู่เป็นสังคม จึงกล่าวได้ว่ามนุษย์คือ "สัตว์สังคม" ในสังคมมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในสมัยใดและรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องมีการจัดระบบในการอยู่รวมกัน ซึ่งการจัดระบบในการอยู่รวมกันภายใต้อำนาจแห่งรัฐนี้ ไม่ว่าจะดำเนินการภายใต้รูปแบบใดก็ตาม ก็ถือว่าเป็นการเมือง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ามนุษย์คือ "สัตว์การเมือง" ด้วยเหตุที่ว่าลักษณะสภาพการเป็นสัตว์เมือง หรือเป็นสัตว์การเมือง มนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองไม่โดยตรง ก็โดยอ้อม ทั้งในกรณีที่อยู่รู้สำนึกหรือไม่รู้สำนึกก็ตาม และไม่อาจจะหลีกเลี่ยงหนีให้พ้นได้ ทั้งนี้เพราะว่าถ้ามนุษย์ไม่เป็นผู้กระทำการเมือง ก็จะต้องเป็นผู้ถูกการเมืองกระทำคือไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

เหตุที่หนังสือนี้มีชื่อว่า "สัตว์การเมือง" เพราะเป็นเรื่องที่เป็นความเกี่ยวพันของมนุษย์กับการเมืองดังกล่าวแล้ว นอกจากนั้นผู้เขียนยังมีความมุ่งหมายที่ต้องการกระทำให้ผู้ที่เป็นสัตว์การเมืองทั้งหลายตื่นจากความไร้สำนึกมาสู่ความสำนึก จากความรู้สึกไม่เกี่ยวข้องมาสู่ความรู้สึกเกี่ยวข้อง จากการที่เป็นผู้ถูกการเมืองกระทำต่อมาเป็นผู้กระทำการเมือง จากการที่เป็นผู้กระทำการเมืองอย่างไร้ความรับผิดชอบมาสู่ความรับผิดชอบ อันจะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการเมืองต่อไป

หนังสือ สัตว์การเมืองนี้ คณะบรรณาธิการผู้จัดทำ ได้เขียนและรวบรวมบทความต่างๆ เกี่ยวกับการเมืองของไทยในยุคใหม่ นับตั้งแต่ก่อนเริ่มเปลี่ยนแปลงการปกครองมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นหนังสือเล่มแรกของเมืองไทยที่ได้รวบรวมเรื่องต่างๆ ซึ่งแสดงถึงภาพพจน์ของการเมืองในยุคทันสมัย สาระของหนังสือเล่มนี้ แม้จะมีผู้เขียนมาจากอาชีพและหน่วยงานต่างๆ กัน แต่เป้าหมายของการเสนอเรื่องก็เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะให้ใช้เป็นตำราประกอบการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงในทางวิชาการ บทความในหนังสือมีทั้งหมด ๘ เรื่องด้วยกัน คือ

อ่าน

การปูพื้นฐานการปกครองแบบประชาธิปไตยในสมัยราชาธิปไตย : การเตรียมการพระ-
ราชทานรัฐธรรมนูญ ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดย ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช
การปฏิวัติ ๒๔๗๕ โดย เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์

การปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏ ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕
โดย วิชัย สุวรรณรัตน์

รัฐสภา : ภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย รุ่น พ.ศ. ๒๔๗๖-๒๕๑๒ โดย
เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์

ความไม่มั่นคงของพรรคการเมืองไทย โดย อภิญญา จรูญพร

กลุ่มอิทธิพล : กำเนิด บทบาท ผู้สร้าง และทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง โดย แสง
รัตน์มงคลมาศ

สภาพความเป็นประชาธิปไตยของไทย โดย ปราชญา กล้ายัญญ์

การพัฒนาการเมืองไทย : การวิเคราะห์และแนวทางเลือกบางประการ โดย มนุชญ์
วัฒน์โกเมร

ผู้เขียนบทความแต่ละเรื่อง มีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นบทความทางวิชาการเพื่อให้ผู้อ่าน
ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงได้ จึงได้มีเชิงอรรถและบรรณานุกรมไว้ให้ค้นคว้าอ้างอิง
อยู่ตลอด หนังสือเล่มนี้แม้ว่าจะเขียนขึ้นเป็นลักษณะหนังสือทางวิชาการ แต่ก็เขียนให้อ่านเข้าใจ
ง่าย เหมาะแก่ผู้ที่สนใจศึกษการเมืองของไทยโดยทั่วๆ ไปด้วย การจัดลำดับเรื่องในเล่ม
หนังสือ ก็เรียงไว้ตามลำดับก่อนหลังของเรื่องและเหตุการณ์ โดยมีความต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ นอก
จากจะเป็นการสะดวกต่อการอ่านแล้ว ยังเป็นการรวมเรื่องและเหตุการณ์เกี่ยวกับการเมืองของไทย
ในยุคหลังนี้ไว้ ในหนังสือเล่มเดียวกันอย่างเป็นระบบอีกด้วย กล่าวได้ว่าสัตว์การเมือง เป็นหนังสือ
ที่ดีมากเล่มหนึ่งในสาขาวิชาการเมืองและการปกครองของไทย.

ณรงค์ สดาวโรตม